

(18 4)

VOORLOOPIG VERSLAG.

Het afdeelingsonderzoek van bovenstaand wetsontwerp gaf aanleiding tot de navolgende opmerkingen.

Het wetsontwerp betreft de verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, onder meer voor de *ontpoldering* van een gedeelte van den Stads- en Godshuispolder. Aan *ontpoldering*, zoo werd betoogd, is geen andere beteekenis te hechten dan van onttrekking van een gedeelte polder aan het polderverband. Dat het nemen van zoodanigen maatregel dan ook in de bedoeling ligt van het gemeentebestuur van Amsterdam blijkt hieruit, dat in de zakelijke beschrijving der uit te voeren werken gesproken wordt van de ontpoldering van een gedeelte van genoemden polder *met den afkoop der daarop rustende polderlasten*, terwijl bovendien in de Memorie van Toelichting gewag wordt gemaakt van het voornemen van het gemeentebestuur, om in dat gedeelte van den polder *den poldertoestand zooveel mogelijk op te heffen*. Men vroeg of met het oog op artikel 190 der Grondwet gemeld bestuur daartoe wel bevoegd is. Voorts werd opgemerkt, dat onder de overgelegde stukken zich bevindt een rapport van Gedeputeerde Staten van Noordholland, waarin men leest dat zich ten aanzien van de onteigening, in verband met de voorgenomen ontpoldering vele vraagpunten hebben voorgedaan, die een omstandig onderzoek hebben noodig gemaakt, doch waarin niet wordt medegedeeld dat de Staten in laatstgemelde aan gelegenheid zijn gekend en zich daaromtrent hebben uitgesproken. Wel is waar laten de bewoordingen van het eenig artikel van het wetsvoorstel ruimte voor de veronderstelling, dat na de totstandkoming der wet de vraag betreffende de ontpoldering alsnog aan het oordeel der Staten zal worden onderworpen, doch weigeren deze, dan wordt het doel niet bereikt. De wijze waarop in de stukken over de ontpoldering gesproken wordt, doet vermoeden, dat de Regeering hier aan het woord niet de gewone staatsrechtelijke beteekenis wil hechten. Immers waar — gelijk gezegd — het eenig artikel van het wetsontwerp de mogelijkheid openlaat om later het provinciaal gezag alsnog uitspraak te laten doen, doet de considerans van het ontwerp die ontpoldering reeds door den wetgever verklaren tot een werk van algemeen nut; terwijl — leest

men de Toelichting — de indruk wordt verkregen, als zou de opheffing van den poldertoestand behooren tot de competentie van het gemeentebestuur van Amsterdam. Bleek nu het gevoelen juist, dat inderdaad in dit wetsontwerp aan het woord *ontpoldering* de gewone staatsrechtelijke beteekenis niet moet worden gegeven, dan achtte men het algemeen wenschelijker ook het woord niet te gebruiken, ten einde alle misverstand in deze te voorkomen. Men meende voorts te mogen herinneren aan het feit dat het provinciaal gezag van Zuidholland zich bij de uitbreiding van Rotterdam herhaaldelijk met ontpoldering van gronden die tot het bebouwde gedeelte der gemeente begonnen te behooren heeft ingelaten, en dat daarbij verschillende vraagpunten tot oplossing moesten worden gebracht kan o. a. blijken uit het deswege door de Staten van Zuidholland genomen besluit, betreffende den polder Rubroek en Spiegelnisse, d.d. 16 November 1886, afgekondigd 12 April 1887, *Provinciaal Blad* n°. 151. Het is volkomen onbekend, of zich bij de ontpoldering, waarover het aanhangig wetsontwerp loopt, dergelijke vragen zullen voordoen, doch dan oordeelde men het regelmatig, dat de Provinciale Staten de zaak eerst in behandeling namen en met het oog daarop de considerans van het ontwerp werd gewijzigd.

Het trok de aandacht, dat het wetsontwerp onder meer betrekking heeft op de onteigening van eigendommen voor den aanleg van de in artikel I aangeduide *bouwblokken*. Het gemeentebestuur van Amsterdam verlangt niet alleen de beschikking over den grond benooidigd voor den aanleg der in het ontwerp genoemde straten en kaden, doch bovendien die over het tusschengelegen terrein, wellicht om dit later met winst te kunnen verkoopen. De onteigening zou zich dus uitstrekken tot eigendommen, die niet benooidigd zijn voor den aanleg der publieke verkeerswegen, doch dan geldt het hier, naar werd opgemerkt, eene onteigening, waarvan het publiek belang niet voldoende vaststaat, tenzij het publiek belang dat Amsterdam ook kome in het bezit dier bouwblokken, nader worde bewezen. Ook omtrent dit punt zou men door den Minister gaarne nader worden ingelicht.

Aldus vastgesteld den 28sten Juni 1894.

SMITS VAN OIJEN.

DE KANTER.

HOUWING.

T. MACKAY.

LELY.

